

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 5.

Tilleggsspørsmålnr.

Emne: Vannbæring.Oppskr. av: Jon Felner.(adresse): Lorli i Kandal.Fylke: Nord-Trøndelag.Herad: Lorli.

Bygdelag:

Gard: FelnerG.nr. 29. Br.nr. 1.A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Ja.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Ja, og før 1900 bruktes tildels også bøtter av tre med håndtak av vidjer eller ener. Bøttrer eller som den blev kalt her i bygda "krotkan" bruktes av begge deler både den som hviler på begge skuldre med i-tholdt åpning for halva midt på bryst og likeså den type som hviler på skrå over den ene skulder slik at en holder den ene bølge i en hånd litt foran kroppen, og den andre i den andre hånd litt bakfor kroppen. I begge ender av bølget bruktes tildels vidjer med en krot av tre og jern. På somme steder kjende man isteden for vidjer bruktes enten remmer av lær eller i den senere tid av jerntråd. Bruken av trebøtter til vannbæring blev brukt her i bygda til omkring 1900.

2. På gårder med lang vei eller vatnet blev det like til omkring 1900 - brukt kar med 2 ører og et bakk like stort som karer. Disse kar var heimarbeidet og var ikke større en man kjende frakte disse

på en kjelte om vinteren. Det vanlige navn på disse kar var her i bygda "Vassstamper" eller "vasskar". Hengbøring av vann kjenner man ikke til her.

Et slikt "vasskar" kunde for eks. ta fra 50 til ca 200 liter. Vaktet øste en som regel opp i karet med en bøtte. Hengbøring kjenner en ikke til er brukt her, tvertimot å bare f. eks. melte fra sommerfjinst eller fra sekerfjinst om sommeren.

Like til 1920 bliv på mange steder brukt bøtter av tre også til mjølkbering med lokk over. Disse gikk da under navn av "mjølkedaller" her.

3. På gårder hvor man ikke hadde best bliv ofte vannkarer satt på en kjelte om vinteren og dratt hjem.

4. På gårder i en fjellbygde som Førlin måtte alle delta i arbeidet med både av bære og frakte vann. Tildels og ofte kona og barna eller budeia når man hadde dem på gården.

5.6. Disse metoder forekommer enda med vann til gården; men som oftest kjøres vaktet no med best på de gårder hvor best finnes. Oftest brukt om seipstekar og som oftest på brøtt veier bliv disse lagt liggende på sleden, idet åpningen på karet bliv som oftest tatt ned et lite hull passende for en bøtte midt på karet.

7. På flere gårder er no innlagt vannspring både i fjøs og kjøkken; men enda er en hel del gårder i bygda uten vannspring.